

Příloha č. 1

Strategie předcházení školní neúspěšnosti

1. Úvod

„Vyhláška č. 197/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další vyhlášky s účinností od 1. 9. 2016 přinesla mimo jiné na základě ustanovení §7 odst. 3 povinnost školy zpracovávat a uskutečňovat preventivní program školy včetně strategie předcházení školní neúspěšnosti, šikaně a dalším projevům rizikového chování.“

Citace: „(3) Škola zpracovává a uskutečňuje program poradenských služeb ve škole, který zahrnuje popis a vymezení rozsahu činností pedagogických pracovníků uvedených v odstavci 1, preventivní program školy včetně strategie předcházení školní neúspěšnosti, šikaně a dalším projevům rizikového chování.“

Školní neúspěšnost bývá důsledkem individuálních rozdílů v osobnosti žáků, v jejich výkonnosti, motivaci i jejich rodinné výchově. Neprospěch je často způsoben souborem příčin, které je třeba dobře rozpoznat.

2. Příčiny školní neúspěšnosti:

Nejčastěji má na školní úspěšnost nebo neúspěšnost vliv:

- a) **osobnost dítěte** - snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, poruchy učení, poruchy chování a jiné zdravotní komplikace žáka, pocit nevhodně zvoleného oboru,
- b) **nepodnětné rodinné prostředí** - žáci ohrožení sociálně nežádoucími jevy, nepodporování ke vzdělávání, chybějící motivace k plnění školní povinnosti, problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole (mezi kamarády, ve třídě, vztah s učitelem), odlišné sociokulturní prostředí
- c) **špatná docházka do vyučování** – neúčast žáků ve výuce, z toho plynoucí špatné porozumění probírané látce a následné nezvládnutí učiva, častá krátkodobá absence, vyhýbání se výuce problémového předmětu, onemocnění žáka, záškoláctví či skryté záškoláctví.

3. Zjišťování příčin školní neúspěšnosti

Za školní neúspěšnost v naší škole považujeme situace, kdy:

- a) se žákovi prospěch v předmětu nebo ve více předmětech výrazně zhorší o 2 stupně (nebo více) ve čtvrtletí nebo pololetí,
-

- b) žák ve čtvrtletí nebo pololetí neprospívá v jednom předmětu nebo ve více předmětech (4-5, 5).

Při zjišťování příčin neúspěšnosti na naší škole budeme postupovat ve vzájemné spolupráci:
třídní učitel – žák – výchovný poradce – metodik prevence – vedení školy – ostatní pedagogičtí pracovníci
- zákonní zástupci.

Podle povahy příčin rovněž další mimoškolní instituce, např. pedagogicko-psychologická poradna, středisko výchovné péče, lékaři a Policie ČR.

Zjišťování příčin školní neúspěšnosti žáka bude probíhat:

- a) pozorováním jako diagnostickou metodou
- b) diagnostickým rozhovorem s žákem a zákonnými zástupci
- c) analýzou rozhovoru a formulováním možností náprav

Vyučující předmětu, ve kterém hrozí žákovi dlouhodobě neprospěch, **informuje výchovného poradce**, který navrhne další postup, který by mohl vést ke zlepšení situace, výchovný poradce zváží vypracování plánu pedagogické podpory stupně 1 v rámci podpůrného programu, v případě, že nedojde k zlepšení a příčinou neúspěchu budou dosud neodhalené speciální vzdělávací potřeby žáka, bude žák odeslán do školského poradenského zařízení.

Pravidelně je na pedagogické poradě školy vyhodnocována situace ve vzdělávání žáků ohrožených školní neúspěšností a všichni jsou s ní seznámeni. V případě zhoršení školního prospěchu jsou neprodleně informováni zákonní zástupci prostřednictvím třídních učitelů. Výchovný poradce po případě vyzve zákonné zástupce školně neúspěšných žáků k projednání studijních výsledků ve škole.

Výchovný poradce individuálně konzultuje studijní výsledky a jejich příčiny také se zletilým i nezletilým studentem, třídním učitelem a vyučujícím daných předmětů.

4. Řešení školní neúspěšnosti

V první řadě je nutné podrobit žáka kvalitní pedagogické, speciálně-pedagogické a případně psychologické diagnostice na odborném diagnostickém pracovišti, aby byly odhaleny konkrétní příčiny selhávání žáka ve škole. Diagnostika žakových možností, učebních stylů a vzdělávacích potřeb umožní nastavit vhodná opatření. Je potřeba reagovat včas tak, aby žák byl schopen zastavit svůj pokles výkonu a případně se vrátit mezi "školsky úspěšné žáky".

Možná opatření budou zvolena individuálně na základě diagnostiky a zjištěných potřeb žáků:

1. Po prvním čtvrtletí třídní učitelé písemně informují rodiče žáků, kteří za toto čtvrtletí neprospívají jsou hodnoceni známkou nedostatečný nebo dostatečný, ale vyučující vyhodnotí

vývoj
jako rizikový).

2. Podle zájmu je možné využít individuální konzultaci žáka s výchovným poradcem (případně rodičů, žáka a VP) - diagnostika školní neúspěšnosti a poradenství (např. nastavení podpory při učení, zjištění učebních stylů).
3. Pokud selže individuální podpora žákovi a ten je v prvním pololetí hodnocen nedostatečnou nebo je hodnocen dostatečnou a jeho vyučující vyhodnotí další vývoj jeho výkonů jako rizikový, nabízí se žáku a jeho zákonným zástupcům opatření pro dostudování učiva.
Po uzavření pololetního hodnocení výsledků vzdělávání navrhnu třídní učitelé ve spolupráci s vyučujícími jednotlivých předmětů výchovnému poradci opatření pro dostudování učiva.
Třídní učitel zajišťuje seznáení všech zainteresovaných ke společné úvodní schůzce, kde jsou rodiče a žáci s opatřením seznáeni. Po uzavření klasifikace na závěr školního roku je vyhodnocena jeho efektivita.
4. Žáci s vysokou absencí jsou velmi často ohroženi sklouznutím do školní neúspěšnosti: včas žákům nabídnout podporu při zvládnutí zameškané látky – opatření na dostudování učiva a případnými termíny dozkoušení, konzultace s žákem a rodiči, kde se domluví zvýšený dohled nad žákem.
5. Na závěr školního roku by měla být podpora vyhodnocena třídním učitelem.

Neúspěšnému (případně prospěchově slabšímu) žákovi bude doporučeno v rámci opatření:

- a) individuální opakované vysvětlení učiva
- b) ověřování menšího objemu učiva po částech
- c) ověřování takovým způsobem a metodou, ve které je žák úspěšnější
- d) stanovení přesného data ověřování zadaného úseku učiva
- e) navržení časového plánu, který stanoví, která část učiva bude ve stanoveném časovém úseku zvládnuta
- f) zadání vždy konkrétní, stručné, srozumitelné, přiměřené schopnostem a možnostem žáka s přihlédnutím k případným speciálním vzdělávacím potřebám (stanoveno ŠPZ, lékařem)

Ve vyučovací hodině:

- a) učitel věnuje žákovi zvýšenou pozornost, snaží se průběžně sledovat jeho činnost
- b) dává žákovi jasné a stručné pokyny
- c) ověřuje si, zda žák pochopil zadání, informaci, pokyn
- d) případně pomůže žákovi se začátkem práce a ujistí ho průběžně o správném postupu
- e) předem stanoví rozsah práce nutný k ohodnocení
- f) umožňuje používat názorné pomůcky, přehledy učiva, kalkulačku
- g) snaží se vhodným způsobem začlenit žáka do kolektivu, například - týmová spolupráce
- h) vede žáka k tomu, aby dokázal samostatně požádat o pomoc, pokud si neví rady

Ověřování znalostí a pochopení učiva může probíhat:

- a) ústní formou - frontálním opakováním, ústním zkoušením, formou referátu... (na základě domluvy s vyučujícím)
- b) písemným prověřováním znalostí - kontrolou sešitů, pracovních sešitů a pracovních listů.....
(na základě domluvy s vyučujícím)

Při ověřování učiva:

- a) učitel stanoví přesné a přiměřené požadavky
- b) stanoví přesný objem učiva, který bude hodnocen
- c) bude probíhat důsledná kontrola zadaných domácích úkolů

Zlepšení školních výsledků žáka je společným cílem vyučujících, žáků a jejich zákonných zástupců. Všichni společně se proto musí důsledně podílet na předem společně stanovených postupech.

Důležitost domácí přípravy

Domácí příprava je součástí každodenní přípravy žáka na vyučování. Navazuje na vzdělávání ve škole a je zaměřená na procvičení probraného učiva.

Cílem domácí přípravy je:

- a) procvičování probraného učiva
- b) ověření si své úrovně pochopení učiva
- c) rozvoj schopnosti samostatně pracovat
- d) doplnit si zameškané učivo

5. Závěr

Pokud se podaří podpořit žáky tak, aby nebyli školsky neúspěšní a nepropadali, zamezí se i předčasným odchodům žáků ze středního vzdělávání. Opakování ročníku je však nadále nutné při selhání všech výše zmíněných podpůrných opatření.

Vypracoval: PhDr. et Mgr. Hanáček Martin
Výchovný poradce

.....

Schválila: Ing. Radmila Sosnová
Ředitelka školy

.....